

Bài 22. HÌNH CÓ TÂM ĐỐI XỨNG (2 tiết)

1 Mục tiêu và yêu cầu cần đạt

1.1. Về kiến thức

- Nhận biết được hình có tâm đối xứng.
- Nhận biết được tâm đối xứng của các hình hình học đơn giản.

1.2. Về kĩ năng (năng lực)

- Nhận biết được tâm đối xứng của một hình trên giấy bằng cách quay tờ giấy một nửa vòng.
- Biết được cách gấp giấy để cắt chữ hoặc một số hình đơn giản vừa có trục đối xứng vừa có tâm đối xứng.

1.3. Về phẩm chất: Bồi dưỡng trí tưởng tượng, hứng thú học tập, ý thức làm việc nhóm, ý thức tìm tòi, khám phá và sáng tạo cho HS.

2 Những điểm cần lưu ý khi chuẩn bị bài giảng

2.1. Chuẩn bị trước khi lên lớp

- *Đối với GV:* Một số bức hình có tâm đối xứng; mẫu bìa hình tròn, cánh quạt hoặc cỏ bốn lá; một số mẫu chữ cái hoặc số có tâm đối xứng; giấy màu hoặc bìa cứng, kéo, đinh ghim và máy tính (nếu có).
- *Đối với HS:* Giấy màu hoặc bìa cứng, kéo, đinh ghim.

2.2. Vấn đề có thể khó

GV giải thích cho HS, khi quay một hình nửa vòng để xem hình đó có giống ban đầu không là ta xét đến các chi tiết ở cùng một vị trí trước và sau khi quay (theo mắt nhìn) có giống hệt nhau hay không.

2.3. Những điểm cần lưu ý khác

- GV có thể linh hoạt thời gian, có thể tăng hoặc giảm các bài tập luyện tập.
- GV có thể tổ chức nhiều hoạt động cho HS, giúp giờ học sôi nổi, cuốn hút và hào hứng.
- Nội dung bài giảng có thể được thiết kế đan xen nhiều hoạt động của GV và HS.

3 Gợi ý tổ chức các hoạt động dạy học chủ yếu

3.1. Thực hiện các cấu phần chính của bài học

THỜI LƯỢNG: 2 tiết.

1. HÌNH CÓ TÂM ĐỐI XỨNG TRONG THỰC TẾ

CẤU PHẦN (Thời lượng)	MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU	GỢI Ý THỰC HIỆN, ĐÁP ÁN, TRẢ LỜI
Nêu vấn đề (5 phút)	HS nhận thấy có hình không có trục đối xứng nhưng khi nhìn vẫn thấy có tính chất đối xứng. HS hình dung một cách sơ khai được về dạng hình ảnh của một hình trong tự nhiên có tâm đối xứng.	Yêu cầu HS quan sát hình mặt trống đồng Đông Sơn, giao lộ Jacksonville và cỏ bốn lá. Hình đầu tiên và cuối cùng đều có trục đối xứng, hình thứ hai không có trục đối xứng. Tuy nhiên cả ba hình đều có một điểm ở giữa mà các chi tiết trong hình đối xứng với nhau qua điểm đó.
 <i>Tim tòi – Khám phá</i> (15 phút)	Yêu cầu HS thấy được sự thay đổi vị trí các chi tiết của một hình khi quay nửa vòng. Hình nào thoả mãn: các chi tiết ở cùng vị trí trước và sau khi quay nửa vòng (theo mắt nhìn) giống hệt nhau? HS phát biểu được tính chất chung của các hình này.	<ul style="list-style-type: none"> - Hình tròn, hình chong chóng bốn cánh có chung tính chất: Có điểm O sao cho khi quay chúng nửa vòng quanh O, ta được hình trùng với hình ban đầu. - Những hình như thế gọi là hình có tâm đối xứng và điểm O được gọi là tâm đối xứng của hình.
<i>Luyện tập 1</i> (15 phút)	Yêu cầu HS nhận biết được tâm đối xứng của đoạn thẳng, một số hình thường gặp như chữ cái, các biển báo.	<ul style="list-style-type: none"> - Tâm đối xứng của đoạn thẳng là trung điểm. - Chữ H, N, X có tâm đối xứng. - Biển báo a) c) có tâm đối xứng.
<i>Thực hành 1</i> (10 phút)	Yêu cầu HS kiểm tra được hình thực tế đơn giản có tâm đối xứng bằng cách quay hình.	Điểm O là tâm đối xứng.

2. TÂM ĐỐI XỨNG CỦA MỘT SỐ HÌNH PHẪNG

CẤU PHẦN (Thời lượng)	MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU	GỢI Ý THỰC HIỆN, ĐÁP ÁN, TRẢ LỜI
 <i>Tìm tòi – Khám phá</i> (15 phút)	HS nhận biết được tâm đối xứng của các hình phẳng đơn giản: hình bình hành, hình thoi, hình vuông, hình chữ nhật, hình lục giác đều.	– Tâm đối xứng của hình bình hành, hình thoi, hình vuông, hình chữ nhật là giao điểm của hai đường chéo. – Tâm đối xứng của hình lục giác đều là giao điểm của ba đường chéo chính.
<i>Luyện tập 2</i> (10 phút)	HS biết được muốn vẽ phần đối xứng của một hình có dạng đường gấp khúc qua một điểm chỉ cần vẽ đối xứng các đỉnh qua điểm đó rồi nối lại một cách thích hợp.	Dùng thước thẳng (hoặc nhìn lưới ô vuông) để xác định các điểm đối xứng với các đỉnh của phần hình đã cho qua điểm O rồi nối chúng lại với nhau một cách thích hợp.
<i>Thực hành 2</i> (15 phút)	HS củng cố kỹ năng sử dụng dụng cụ học tập để gấp và cắt những hình có hai trục đối xứng vuông góc, từ đó nhận ra hình có hai trục đối xứng vuông góc thì có tâm đối xứng. Ngược lại hình có trục đối xứng và tâm đối xứng sẽ có ít nhất hai trục đối xứng.	
 <i>Thử thách nhỏ</i> (5 phút)	HS có thể dự đoán tâm đối xứng của một hình bằng cách hình dung hình đó quay nửa vòng quanh một điểm, hoặc lấy trung điểm của đoạn thẳng nối hai điểm đối xứng trên hình.	Lấy hai điểm xa nhất về hai phía ngược nhau (ví dụ: bên phải và bên trái), nối chúng lại được một đoạn thẳng, trung điểm đoạn đó là tâm đối xứng (nếu có) của hình.

3.2. Lựa chọn bài tập

- Bài 5.5. Nhận biết tâm đối xứng của các hình trong tự nhiên.
- Bài 5.6, 5.7. Nhận biết tâm đối xứng, trục đối xứng của các hình vẽ đơn giản.
- Bài 5.8. Củng cố kỹ năng gấp và cắt các hình vừa có trục đối xứng vừa có tâm đối xứng.
- Bài 5.9, 5.10. Nhằm yêu cầu HS khôi phục lại hình có tâm đối xứng khi chỉ biết một bộ phận, là cơ sở để học phép đối xứng tâm và đối xứng trục sau này.

4 Trả lời/Hướng dẫn/Giải một số bài tập

5.5. Các Hình a), c), d) có tâm đối xứng.

5.6. Hình a) và c), điểm O là tâm đối xứng.

5.7. Hình a) và b) có tâm đối xứng.

5.9. Làm như Luyện tập 2.

5.8. Trình bày như trong Thực hành 2.

5.10. Chữ H và chữ O.